Biblia — księgi, świadectwa i historia

Biblia, modlitwa i wzrastanie w wierze • 2 Tm 3:14–17; Łk 24:27

Myśl przewodnia

Rzetelne rozumienie Biblii wymaga uwzględnienia jej różnorodności, historii i kontekstu.

Opowieść i opracowanie dla uczestnika

Biblia jest biblioteką połączoną we wspólną całość. Jej teksty powstawały w różnych epokach i środowiskach. Obok opowiadań i praw znajdziemy modlitwy, poezję, wypowiedzi proroków, Ewangelie i listy. Rozpoznanie rodzaju tekstu pomaga uniknąć błędnego odczytania.

W tradycyjnym podziale chrześcijańskim Stary Testament przedstawia dzieje Izraela i świadectwa wcześniejszego przymierza, a Nowy Testament opowiada o Jezusie, początkach wspólnoty Jego uczniów i nauce apostolskiej. Poszczególne pisma mają autorów, adresatów oraz historyczny kontekst.

W 2 Tm 3:14–17 Paweł przypomina Tymoteuszowi Pisma poznane od dzieciństwa. W chwili pisania listu chodziło przede wszystkim o pisma Izraela. Tekst mówi o ich natchnieniu i pożytku w nauczaniu, poprawianiu błędów oraz kształtowaniu sprawiedliwego życia.

W Łk 24 Jezus objaśnia uczniom Pisma. To ważna wskazówka: nie wystarczy znać pojedyncze zdanie, warto badać jego miejsce w całej historii i w nauczaniu Chrystusa.

2 Tm 3:14–17 mówi o znaczeniu natchnionego Pisma, ale nie podaje liczby i tytułów ksiąg dzisiejszego kanonu. Gdy omawiamy autorytet Biblii, warto osobno wyjaśnić pojęcia natchnienia, historii zbioru ksiąg i zasad ich interpretacji. Łk 1:1–4 ukazuje także pracę autora wykorzystującego wcześniejsze relacje.

Kiedy czytamy przekład, korzystamy z pracy tłumaczy. Porównanie dwóch przekładów może ujawnić różnice słów i zachęcić do dalszych pytań. Nie oznacza to automatycznie, że każdy przekład jest błędny albo że każdy spór można rozstrzygnąć jednym wersetem.

Cele lekcji

• Opisuje podstawowy podział ksiąg biblijnych.

• Wyjaśnia, dlaczego gatunek tekstu wpływa na odczytanie.

• Odróżnia informacje o powstaniu tekstu od przekonań o jego autorytecie.

• Wskazuje w tekście odpowiedź na pytanie: Dlaczego 2 Tm 3:16 nie wystarcza do sporządzenia listy całego kanonu?

Przebieg zajęć

Rozpoczęcie i pytanie — 6 min

Postaw problem interpretacyjny: Czy Biblia jest dziełem jednego autora piszącym jeden rodzaj tekstu? Poproś o wstępne hipotezy i przypomnij, że argument potrzebuje tekstu, kontekstu i sprawdzalnego uzasadnienia.

Lektura i kontekst — 14 min

Przeczytajcie 2 Tm 3:14–17; Łk 24:27 i dodatkowo Hbr 1:1–2; J 5:39; Łk 1:1–4. Wskażcie autora, adresatów, gatunek i temat wypowiedzi. Paweł przypomina Tymoteuszowi o poznanych od dzieciństwa świętych Pismach i wskazuje ich rolę w nauczaniu. Łukasz pokazuje Jezusa objaśniającego Pisma w świetle swojej misji. Zapiszcie co

najmniej dwie obserwacje dosłownego tekstu.

Rozumienie i rozmowa — 11 min

Porównajcie to, co autor stwierdza, z odczytaniem teologicznym i zastosowaniem do życia. Teza do rozważenia: Rzetelne rozumienie Biblii wymaga uwzględnienia jej różnorodności, historii i kontekstu. Zaznaczcie granicę wnioskowania.

Ćwiczenie główne — 17 min

Zespół otrzymuje sześć krótkich odniesień: Rdz 1, Ps 23, Prz 15:1, Iz 6, Łk 15, 1 Kor 13. Dobierzcie gatunek i opiszcie, na jakiej podstawie dokonaliście wyboru. Zapewnij alternatywę dla ucznia, który woli nie uczestniczyć w wypowiedzi na forum.

Wniosek i przejście do domu — 6 min

Zapytaj: Czy Biblia jest dziełem jednego autora piszącym jeden rodzaj tekstu? Po odpowiedziach podsumuj myśl: Rzetelne rozumienie Biblii wymaga uwzględnienia jej różnorodności, historii i kontekstu. Przekaż rodzinie zadanie: Porównajcie trzy krótkie wersety w dwóch dostępnych przekładach. Zapiszcie pytanie, które wynika z różnicy.

Ćwiczenie uzupełniające

Przygotuj trzy definicje: natchnienie, kanon, przekład; dodaj po jednym pytaniu otwartym.

Pytania i propozycje odpowiedzi

Czy Biblia jest dziełem jednego autora piszącym jeden rodzaj tekstu?

Nie. Jest zbiorem pism różnych autorów, epok i gatunków; chrześcijanie odczytują je jako świadectwo o działaniu Boga.

Kiedy w czytaniu ważne jest rozpoznanie gatunku tekstu?

Poproś o wskazanie odpowiedniego zdania lub wydarzenia w 2 Tm 3:14–17; Łk 24:27. Jeśli tekst nie rozstrzyga szczegółu, powiedz to wyraźnie.

Co może nam dać spokojne porównanie przekładów?

Szukaj argumentu w badanym fragmencie oraz zastosowania odpowiedniego do wieku; nie wymuszaj osobistych zwierzeń.

Dlaczego 2 Tm 3:16 nie wystarcza do sporządzenia listy całego kanonu?

Nie wymienia ksiąg; odwołuje się do Pism znanych Tymoteuszowi.

Pomoce dydaktyczne

- Biblia w wybranym przekładzie; dostęp do kontekstu badanego fragmentu
- wydruk karty pracy SM-G4-A-31
- kartki i przybory do pisania, kolorowania lub rysowania
- porównywane fragmenty Biblii oraz tablica do wspólnych notatek

Wskazówki biblijne i wychowawcze

• 2 Tm 3:14–17 dotyczy Pism znanych Tymoteuszowi od dzieciństwa. Dzisiejszy kanon i przekłady to odrębny temat historii recepcji. | Uzupełnienie IV: W 2 Tm 3:14–17 mowa o Pismach znanych Tymoteuszowi od dzieciństwa, przede wszystkim o pismach Izraela; fragment nie jest gotową listą ksiąg Nowego Testamentu. Wspólnoty chrześcijańskie różnią się w zakresie kanonu Starego Testamentu. Dzieci powinny uczyć się pytać, co naprawdę mówi dany tekst, bez przymusu przyjmowania interpretacji.

• Oddziel obserwacje zawarte w tekście od wniosków i odniesień współczesnych; pozostaw czas na pytania, także bez odpowiedzi.

• Udział w rozmowie i modlitwie jest dobrowolny. Dziecko może pytać, milczeć i zgłaszać wątpliwości.

• W 2 Tm 3:14–17 adresatem jest Tymoteusz, a „święte Pisma", poznane przez niego wcześniej, oznaczają przede wszystkim pisma Izraela. Nie zakładaj, że list sam podaje późniejszy spis wszystkich ksiąg Nowego Testamentu.

• Łk 24:27 opisuje, jak Jezus wyjaśnia uczniom znaczenie świadectw Mojżesza i Proroków. Jest to tekst o interpretowaniu Biblii w związku z Jezusem, nie o technicznej liczbie ksiąg kanonu.

• Biblia jest zbiorem różnych pism: opowiadań historycznych, praw, poezji, ksiąg prorockich, Ewangelii i listów. Różny gatunek wymaga odpowiedniego sposobu lektury.

• W chrześcijaństwie istnieją różnice dotyczące zestawu ksiąg Starego Testamentu. W tradycji protestanckiej zwykle przyjmuje się 66 ksiąg, a w katolickiej 73. Wyjaśnij, której tradycji dotyczy omawiany układ, i nie przedstawiaj jednej liczby jako bezspornego faktu dla wszystkich.

• Szanuj prawo ucznia do odmowy odpowiedzi, zadawania trudnych pytań i wyrażania wątpliwości bez ośmieszania.

• 2 Tm 3:14–17 dotyczy Pism znanych Tymoteuszowi od dzieciństwa. Dzisiejszy kanon i przekłady to odrębny temat historii recepcji.

• Uwagi do interpretacji i bezpieczeństwa: W 2 Tm 3:14–17 mowa o Pismach znanych Tymoteuszowi od dzieciństwa, przede wszystkim o pismach Izraela; fragment nie jest gotową listą ksiąg Nowego Testamentu. Wspólnoty chrześcijańskie różnią się w zakresie kanonu Starego Testamentu. Dzieci powinny uczyć się pytać, co naprawdę mówi dany tekst, bez przymusu przyjmowania interpretacji.

Kontynuacja w domu

Porozmawiajcie, jak upewnić się, że cytowany werset nie został wyrwany z kontekstu.